

IN MEMORIAM H.M. VAN ROSSUM (1928-2000)

door

H.E. Coomans & R.G. Moolenbeek

Op 10 januari 2000 overleed Hendricus Marinus [Harry] van Rossum in Pinos de Alhaurin (Malaga), Spanje. Met zijn echtgenote Suzanne was hij in maart 1999 naar het warme zuiden vertrokken. Harry werd op 24 januari jongstleden begraven op de Algemene Begraafplaats te Abcoude, op een steenworp afstand van het huis waar hij lang gewoond had.

Sedert een aantal jaren was hij als gastmedewerker verbonden aan de afdeling Malacologie van het Zoölogisch Museum Amsterdam. Zijn relatie met dit museum begon tijdens de laatste jaren van de Tweede Wereldoorlog, toen hij als jongeman tezamen met een aantal anderen in de Amsterdamse dierentuin Artis was ondergedoken. Eén van hen was dr. Hendrik Engel, de latere hoogleraar-directeur van het Zoölogisch Museum. De onderduikers hebben het er levend vanafgebracht en wellicht als gevolg van zijn contacten uit die periode begon Harry na de oorlog met het verzamelen van vlinders. Toen zijn beroep, hij was grafisch vormgever, meer tijd in beslag ging nemen, moest hij de vlinderhobby opgeven. Een deel van zijn collectie schonk hij aan het Zoölogisch Museum Amsterdam.

Jaren later, we zijn dan in de jaren 80, kreeg een andere diergroep zijn belangstelling: de weekdieren en dan in het bijzonder de soorten van de familie Conidae. Harry werd lid van enkele malacologische verenigingen (echter niet van de N.M.V.), want veel verzamelaars hebben belangstelling voor kegelslakken. Maar de interesse van Harry van Rossum ging verder: behalve verzamelen wilde hij ze ook bestuderen. Het is derhalve niet verwonderlijk dat hij weer contact zocht met zijn oude Zoölogisch Museum, vooral omdat daar sedert 1975 uitvoerig onderzoek werd verricht aan Conidae. Harry werd een geregelde bezoeker van de afdeling Malacologie. Hij kon de grote collectie en de rijke bibliotheek raadplegen, anderzijds profiteerde het museum van zijn kennis en verzameling. Van zijn reizen, onder meer naar Tunesië, de Rode Zee en Thailand nam hij materiaal mee voor het museum. De laatste jaren werkte hij

zelfs twee dagen per week op de afdeling en hij werd benoemd tot gastmedewerker. Harry van Rossum publiceerde zes malacologische artikelen.

Twee nieuwe *Conus*-soorten, afkomstig uit Kenya en West Afrika, zijn door hem gevonden en beschreven. Eén daarvan heeft hij naar zijn echtgenote vernoemd: *Conus suzannae*.

In het proefschrift van de eerste auteur is de volgende stelling geponeerd: 'Verzamelaars moeten zich bezinnen op de dood.' Daarmee wordt uitgedrukt dat een verzamelaar die een voor de wetenschap of kunst belangrijke collectie bijeen heeft gebracht, zelf moet bedenken wat er eens met die collectie moet gebeuren.

Harry van Rossum heeft beseft dat zijn collectie tot die categorie behoorde. Hij was zich ervan bewust dat zijn verzameling wetenschappelijke waarde vertegenwoordigde die niet verloren zou mogen gaan. Volgens een overeenkomst met het Zoologisch Museum zal zijn collectie Conidae daar geplaatst worden. Dat is een belangrijke aanvulling voor de toch al omvangrijke *Conus*-collectie, omdat de collectie Van Rossum naast de zelf verzamelde molusken, ook veel aangekocht materiaal bevat van soorten, die de laatste jaren beschreven zijn en die nog niet tot de museum-collectie behoren.

Van de onlangs overleden oud-directrice van het Centraal Museum te Utrecht, drs. Adeline M. Janssens, is de uitspraak bekend: 'Een museum is de schatkamer waaraan opeenvolgende generaties hun kostbaarste bezit hebben toevertrouwd, de culturele erfenis van onze beschaving.' Harry van Rossum heeft aan die beschaving zijn steentje bijgedragen en zijn naam zal blijven voortleven in de malacologische wereld.

Summary

Hendricus Marinus [Harry] van Rossum, research associate of the Department of Malacology of the Zoological Museum Amsterdam, passed away on the 10th January, 2000 in Spain. After collecting butterflies, he started about 20 years ago to study shells, in particular the species of the genus *Conus*. He published six articles and described two new species. He possessed a large collection, especially rich in recently described species which will be deposited in the Zoological Museum Amsterdam.

Nieuwe taxa beschreven door H.M. van Rossum:

- *Conus suzannae* Van Rossum, 1989, holotype ZMA Moll. 3.89.036, Malindi, Kenya.
- *Conus bellocquae* Van Rossum, 1996, holotype ZMA Moll. 3.96.001, off Conakry, West Africa.
- *Conus pulcher* forma *canariensis* [geen taxonomische status].
- *Conus pulcher* forma *conakryensis* [geen taxonomische status].

Bibliografie

1987. Een reisbrief uit Tunesië. De Kreukel 23(2-3): 32-33.
1989. (Moolenbeek, R.G. & H.M. van Rossum) The identity of *Conus rollandi* Bernardi, 1858. La Conchiglia 21(242-245): 7-8.
1990. A new cone from the coasts of Kenya (Indian Ocean) (Gastropoda: Conidae). La Conchiglia 22(250-252): 29-31.
1996. A new *Conus* species from the West African coast. World Shells 16: 59-61.
1996. Consideration on *Conus coffeae* Gmelin, 1751. World Shells 18: 56-59.
1997. The *Conus pulcher* Lightfoot, 1786 complex with description of two new forms. World Shells 20: 36-42.

Adres van de auteurs:
Zoologisch Museum Amsterdam
Afdeling Malacologie
Postbus 94766
1090 GT Amsterdam
E-mail: moolenbeek@bio.uva.nl